

**UCHWAŁA NR XIII/105/2016
RADY GMINY PRZYRÓW**

z dnia 8 lipca 2016 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Przyrów na lata 2016-2018.

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz.446), w związku z art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r., poz.195) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Przyrów na lata 2016-2018, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Rajmund Michalik

Załącznik do Uchwały Nr XIII/105/2016
Rady Gminy Przyrów
z dnia 8 lipca 2016 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

**Gminy Przyrów
na lata 2016 - 2018**

I. Wstęp

Rodzina jest podstawową grupą społeczną istniejącą od najdawniejszych czasów.

Już Arystoteles wskazywał na jej priorytetową rolę w życiu społecznym, twierdząc, że rodzina jest „soczewką”, w której odzwierciedla się całe społeczeństwo. August Comte z kolei uważał rodzinę za najważniejszą „podstawową grupę społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo”.

Rodzina bardzo intensywnie uczestniczy w przemianach społecznych – ulega przemianom pod wpływem czynników zewnętrznych oraz w trakcie swych przemian sama wpływa modyfikująco na zewnętrzne układy społeczne, a wpływy te bywają niejednokrotnie bardzo istotne i nie sposób nie brać ich pod uwagę.

W obrębie określonego typu środowiska społecznego występują w większości rodzin zbliżone warunki wychowawcze. Wynikają one z tradycji, jednakowej dla wszystkich mieszkańców danego środowiska, oraz z uwarunkowań społeczno – ekonomicznych. Biorąc po uwagę poziom funkcjonowania wychowawczego rodzin zamieszkujących określone środowisko, wyróżnia się pięć różnych kategorii rodziny:

- a) rodzina normalna;
- b) rodzina wzorowa;
- c) rodzina wydolna wychowawczo;
- d) rodzina niewydolna wychowawczo;
- e) rodzina patologiczna.

Ad a) **rodzinę normalną** określamy jako rodzinę zawierającą jak najwięcej, a w miarę możliwości cały zespół cech typowych, najczęściej występujących w rodzinach zamieszkujących określone środowisko. Rodzina taka posiada szereg elementów wychowawczych, które w danym środowisku występują najczęściej. To taka rodzina, która stwarza przez swoją działalność warunki sprzyjające prawidłowemu rozwojowi psychicznemu i fizycznemu dzieci, niesprzecznemu z ogólnospołecznym kierunkiem wychowania.

Ad b) **rodzina wzorowa** stwarza swym dzieciom najlepsze warunki wychowawcze w stosunku do innych kategorii rodzin zamieszkujących dane środowisko, wskazując dążność do stałego podnoszenia poziomu wychowawczego. Poszczególne elementy działalności wychowawczej tej rodziny są wyższe, o większym nasileniu, niż to mające w rodzinie normalnej.

Ad c) **rodzina wydolna wychowawczo** charakteryzuje się tym, że warunki wychowawcze bywają tam niekiedy zachwiane, podobnie jak jej ogólne funkcjonowanie.

Występują tam dorywczo niedomagania i odchylenia we wszystkich elementach działalności wychowawczej. Mimo tych zakłóceń, czyni ona wysiłki, żeby swoją niepewną chwilowo sytuację poprawić. Jest w niej poczucie odpowiedzialności za wychowanie dzieci. Towarzyszą jej „normalne” kłopoty i konflikty, które jednak samodzielnie pokonuje bez interwencji z zewnątrz.

Ad d) **rodzina niewydolna wychowawczo**, w której dochodzi często do zaburzeń we współżyciu rodzinnym, co wiąże się na ogół z niepowodzeniem życiowym poszczególnych członków rodziny. Funkcjonowanie wychowawcze tej rodziny jest także nieodpowiednie. Uwidacznia się to przede wszystkim w stałych konfliktach rodziny ze szkołą. Brak jest w niej jakichkolwiek planów życiowych, żyje się w niej „z dnia na dzień”. Aspiracje życiowe rodziców i innych członków rodziny są na ogół mało wartościowe społecznie lub nierealne. Większość elementów działalności wychowawczej rodziny wyraźnie odbiega od poziomu rodziny normalnej. Są to często rodziny niekompletne (śmierć jednego z rodziców, rozwód, porzucenie) lub kompletne, ale współżycie małżonków jest tam na krawędzi rozbicia. Czynniki ekonomiczne są tam z reguły bardzo trudne, ale może się zdarzyć, że rozłam więzi rodzinnej następuje z nadmiaru środków materialnych lub nieracjonalnego ich użytkowania. Niekiedy ten typ rodziny jest już wymiarem znacznego ryzyka społecznego.

Ad e) **rodziny patologiczne** stanowią margines każdego społeczeństwa. Zaliczamy do nich rodziny, których członkowie pozostają w stałej kolizji z prawem i moralnością. W rodzinach tych następuje trwały rozkład współżycia wewnątrz rodziny, faktyczne zerwanie więzi rodzicielskiej i małżeńskiej. Rodzina ta jest też w trwałym konflikcie z działalnością wychowawczą szkoły. Brak jest w niej z reguły stałych podstaw ekonomicznych. Prawie wszystkie elementy działalności wychowawczej rodziny odbiegają znacznie od poziomu tych, które reprezentuje rodzina normalna. Są to najczęściej rodziny o skumulowanych czynnikach patogennych. Czego konsekwencją dla dzieci jest dziedziczenie stanu położenia społecznego rodziny - niejako powtarzanie drogi życiowej swych rodziców.

II. Problemy rodzin dysfunkcyjnych w Gminie Przyrów

Z bieżącej pracy i obserwacji rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przyrowie wynika, że z nieprawidłowym funkcjonowaniem rodziny wiążą się takie zjawiska jak alkoholizm, przemoc i znęcanie się nad członkami rodziny, rozwody, sieroctwo społeczne, narkomania, przestępczość, próby samobójcze, ubóstwo i bezrobocie, brak właściwej opieki rodzicielskiej i ogólnie nieporadność życiowa, nieprzystosowanie społeczne dzieci i młodzieży – czyli kłopoty w szkole, przestępczość i demoralizacja wśród nieletnich. Spośród wymienionych jedne mogą być przyczynami, a inne skutkami np. alkoholizm jednego z członków rodziny.

Występuje szereg czynników, które zaburzają prawidłowe funkcjonowanie rodziny, a tym samym warunkują jej bezradność w sprawach wychowawczych. Można je podzielić na grupy:

- czynniki ekonomiczno – społeczne: wielkość rodziny i jej struktura, pochodzenie społeczne rodziców, źródła utrzymania rodziny, sprawowanie opieki materialnej nad dziećmi, podział pracy i ról w rodzinie,
- czynniki kulturalne: wykształcenie rodziców, wzory kulturowe i wychowawcze uznawane przez rodzinę, sposoby spędzania czasu wolnego przez członków rodziny, stosunek rodziców do nauki szkolnej dzieci i ich przyszłego zawodu, stosunek członków rodziny do tradycji i nowości,
- czynniki psychopedagogiczne: atmosfera środowiska rodzinnego, charakter stosunków pomiędzy rodzicami oraz między rodzicami a dziećmi, charakter kontroli rodziców nad dzieckiem, stosowanie środków wychowawczych.

Ważne jest, aby rodzina posiadała umiejętności rozwiązywania różnorodnych problemów.

Niestety, niektóre rodziny nie posiadają wystarczających predyspozycji, by same mogły poradzić sobie w trudnej sytuacji. Mówi się wówczas o bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, czyli o trudnościach w realizacji funkcji wobec dzieci. Warto zaznaczyć, że nieporadności rodziców na gruncie wychowania bardzo często towarzyszą inne zaburzenia życia rodzinnego, jak: rozluźnienie więzi między jej członkami, zła atmosfera, niewłaściwe metody wychowawcze, niemożność sprostania kłopotom materialnym, problemy alkoholowe oraz inne dysfunkcje.

Wśród najważniejszych zagrożeń dla rodziny w Gminie Przyrowie wymienić należy między innymi:

- ubóstwo, tj. brak zabezpieczenia podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych dzieci pozostających w rodzinie, przekładające się na tzw. „wychowanie w ubóstwie”,
- bezrobocie, które prowadzi do dysfunkcji życia osobistego, rodzinnego i społecznego, rzutuje na poziom życia i rozwój całego społeczeństwa,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,
- niepełnosprawność w rodzinie,

- uzależnienia w rodzinie; powodujące konflikty małżeńskie, problemy z prawem, niestabilność finansowa, kłopoty z pracą i zdrowiem, zaburzony system rodzinny (złamanie spójności i komunikacji w rodzinie),
- nieobecność rodziców (migracje zarobkowe),
- długotrwałe choroby,
- wielodzietność,
- samotne wychowywanie dzieci,

Problem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego jest problemem zauważalnym na terenie Gminy Przyrów. Wśród podstawowych dysfunkcji klientów pomocy społecznej problem bezradności zajął 5 miejsce, a liczbowo wynosił 17 rodzin 62 osoby w rodzinie) w 2014. i 18 rodzin (64 osoby w rodzinie) w 2015r. Jak przedstawiają dane wzrasta liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Jednakże najpoważniejszym problemem społecznym gminy są rodziny, które należy zdefiniować, jako niewydolne wychowawczo. Uwidacznia się to przede wszystkim w stałych konfliktach między członkami rodziny, ze szkołą i środowiskiem. W rodzinach tych brak jest planów życiowych, a żyje „z dnia na dzień”. Aspiracje życiowe rodziców i innych członków rodziny są na ogół mało wartościowe społecznie lub nierealne.

Statystyki, którymi dysponuje w tym zakresie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej stanowią, iż w 2014r. rodziny niewydolne wychowawczo stanowiły liczbę -7, w 2015r. - 9, co wyraźnie wskazuje na tendencję wzrostową.

III. Podstawy prawne programu

Pomoc dziecku i rodzinie jest zadaniem własnym obowiązkowym samorządu gminnego. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016r., poz.195) w art. 176 pkt nakłada na gminy między innymi obowiązek opracowania i realizacji gminnych programów wspierania rodziny.

Obowiązki gminy wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu swojej funkcji przez:
 - a) zapewnienie jej wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
 - a) kosztów szkolenia dla rodzin wspierających,
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy rodzinie ponoszonych przez rodzinę wspierającą,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka i w placówkach, tj.
 - a) 10% wszystkich wydatków w pierwszym roku pobytu dziecka
 - b) 30% wszystkich wydatków w 2 roku pobytu dziecka
 - c) 50% wszystkich wydatków w 3 roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Gmina ponosi te wydatki, gdy dziecko zostało umieszczone w rodzinie zastępczej, w rodzinnym domu dziecka lub placówce od 01.01.2012r.
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywania ich wojewodzie,

7) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji dot. zaległości rodziców dziecka, które zobowiązani są ponosić za umieszczenie ich dziecka w pieczy rodzinnej.

Zgodnie z ww ustawą rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie.

Wsparcie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Również ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163, z późn. zm.) w art. 3 określa, że pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Katalog zadań gminy w obszarze pomocy społecznej zawiera art. 17 – 18 ustawy o pomocy społecznej. Wśród najważniejszych wymienić należy:

1) obowiązek udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,

2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych i celowych,

3) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi z matką, ojcem lub rodzeństwem,

4) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania,

5) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,

6) dożywianie dzieci,

7) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze

8) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach,

9) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Przepisami i dokumentami, które poza ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawą o pomocy społecznej chronią rodzinę są:

1) ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016r. , poz. 487 ze zm.),

2) ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2015 r. , poz.114 ze zm.),

3) ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2016 r., poz. 169 ze zm.),

4) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2016r., poz. 1390 ze zm.),

5) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2016r., poz. 224 ze zm.),

6) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2016r., poz. 645 ze zm.),

7) ustawa z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2011r. Nr 43, poz. 225 ze zm),

8) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2016r., poz.546 ze zm.),

9) ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011r. Nr 127, poz.721 ze zm.),

- 10) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2016r, poz. 239 ze zm.),
- 11) Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Przyrów na lata 2014-2020.

IV. Dane statystyczne

1. Sytuacja demograficzna w Gminie Przyrów

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015r. Gminę Przyrów zamieszkiwało 3 850 osób. Tabela Nr 1 przedstawia podstawowe wskaźniki demograficzne.

Tabela 1. Podstawowe wskaźniki demograficzne dotyczące Gminy Przyrów

Lp.	Wskaźnik	Gmina Przyrów 2015r.
1.	Ludność (w tys.)	3850
2.	Liczba osób do 18 roku życia	643
3.	Liczba osób w wieku produkcyjnym (19-65 lat)	2578
4.	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (66 i więcej lat)	629
5.	Urodzenia	35
6.	Zgony	57
7.	Napływ mieszkańców	36
8.	Odływ mieszkańców	30

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazywanych przez Gminę.

Gmina Przyrów w 2015 r. liczyła 3 850 osób. W gminie przeważają mieszkańcy w wieku produkcyjnym (2 578 osoby) oraz w wieku do 18 roku życia, tj. 643 osób.

2. Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Problemy związane z nadużywaniem lub uzależnieniem od alkoholu uwidaczniają się w informacjach uzyskanych ze sprawozdania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która w 2015r. odbyła 5 posiedzeń. W sprawie skierowania na leczenie odwykowe osób nadużywających alkohol, do rozpatrzenia przez Komisję wpłynęły 7 wnioski, złożone przez członków rodzin, Policję, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej czy prokuraturę. Na badania przez biegłego lekarza w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczniczego Komisja skierowała 3 osobę. Do Sądu o wydanie postanowienia o leczenie przymusowe złożono 3 wnioski. Dwie osoby przy pomocy Komisji i rodziny same zgłosiły się do Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w Lublińcu na leczenie odwykowe. Kierowano na terapię indywidualną do Punktu Konsultacyjnego działającego przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przyrowie oraz na indywidualne i grupowe konsultacje do zamiejscowego Ośrodka Terapii Uzależnień w Częstochowie.

3. Dane Komendy Policji w Koniecpolu

Z danych Komendy Powiatowej Policji dotyczących stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Gminy Przyrów, wynika, że w 2015r. najbardziej uciążliwymi zdarzeniami mającymi wpływ na poczucie bezpieczeństwa były: bójki i awantury rodzinne pod wpływem alkoholu. W związku z przemocą w rodzinie wszczęto procedurę Niebieskiej Karty w

12 przypadkach. Powyższe dane potwierdzają poważny problem alkoholowy wśród mieszkańców gminy, który z kolei wpływa na dysfunkcjonalność rodzin i problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wobec dzieci.

4. Pomoc społeczna w gminie

Pomoc społeczna, zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej „jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby, i możliwości”.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi, pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym osób i rodzin poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zwiększająca się liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale, pozbawionych zasiłku, niskie wynagrodzenia oraz duża liczba osób utrzymujących się z rent i emerytur znacznie wpływa na zmniejszenie poziomu zamożności mieszkańców gminy. Powyższe problemy powodują, że osoby korzystające z pomocy społecznej to osoby bezrobotne, samotne, niepełnosprawne, niewydolne wychowawczo, bez źródeł utrzymania lub utrzymujące się z pracy dorywczej, zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych, a więc świadczeń nie dających gwarancji utrzymania rodziny lub osoby samotnej.

Sytuacja ta zmusiła do wprowadzenia nowych uregulowań prawnych dotyczących pomocy rodzinie w postaci ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz zmiany ustawy o pomocy społecznej, wprowadzając zmianę sposobu i zakresu pomocy społecznej.

Zadania pomocy społecznej w gminie wiejskiej Przyrów realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracując w tym zakresie z samorządem.

4.1. Charakterystyka grup objętych pomocą społeczną

Pomocą społeczną w Gminie Przyrów w 2015 roku objęto 196 rodzin, gdzie liczba osób w rodzinach wyniosła 364. W roku 2014 pomocą objęto 177 rodzin, a liczba osób w tych rodzinach wyniosła 230.

Największą grupę osób, którym w 2014 oraz 2015 roku udzielono pomocy stanowią rodziny jednoosobowe (osoby samotne). Następnie rodziny czteroosobowe i trzyosobowe w roku 2011 oraz trzyosobowe i pięcioosobowe w roku 2015. Najmniejszą ilość rodzin objętych pomocą stanowią 6 i więcej osobowe w 2014 i w 2015 roku. Szczegółowe dane ilustruje tabela nr 2.

Tabela 2. Rodziny objęte pomocą społeczną

Rodziny objęte pomocą (liczba osób w rodzinie)	2014		2015	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1	66	66	55	55
2	8	16	14	28
3	14	42	14	42
4	31	124	32	128
5	11	55	15	75
6 i więcej	1	6	1	6
Ogółem:	131	309	131	334

4.2. Formy pomocy świadczone dla rodzin przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Na podstawie art. 36 ustawy o pomocy społecznej świadczenia pomocy społecznej dzielimy na świadczenia pieniężne i niepieniężne. Formy pomocy oraz rodzaj realizowanych świadczeń w roku 2014 i 2015 przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wskazują niżej przedstawione tabele.

Tabela 3. Świadczenia pieniężne pomocy społecznej

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE	2014		2015	
	Liczba osób	Świadczenie w tys zł	Liczba osób	Świadczenie w tys zł
Zasilek Stały	27	13.644	25	12.573
Zasilek okresowy	25	17.011	18	15.993
Zasilek celowy	66	37.441	46	26.852
Zasilek specjalny celowy	9	5.081	9	6.510
Ogółem:	127	73.177	98	61.928

Źródło: GOPS sprawozdania roczne MPiPS za 2014 i 2015 rok.

W 2014 roku liczba pobierających zasiłek stały wyniosła 27 osób, zasiłek okresowy 25, zasiłek celowy 66, zasiłek specjalny celowy 9, co ogółem dało liczbę 127 osób. W 2015 roku liczba osób otrzymująca świadczenia pieniężne w porównaniu z poprzednim rokiem spadła i wynosiła odpowiednio: zasiłek stały - 25 osób, 18- zasiłek okresowy; natomiast zauważa się wzrost w zakresie: 46 osoby – zasiłek celowy, 9 osób korzystało z pomocy w formie zasiłku celowego specjalnego, a ogólna liczba wyniosła 98 osoby.

Ze świadczeń pomocy niepieniężnej w postaci posiłków, schronienia, usług opiekuńczych, pracy socjalnej czy poradnictwa specjalistycznego w 2014 roku skorzystało ogółem 180 osób, a w roku 2015 – 288 osoby. Z formy pomocy niepieniężnej skorzystała ze świadczeń w postaci pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego (odpowiednio 51 w 2014r. i 55 w 2015r.). Drugą formą świadczeń niepieniężnych to posiłki. W 2014 roku 92 osób, a w 2015 roku 95 osób objętych tą formą pomocy.

Szczegółowe dane dotyczące udzielonych świadczeń niepieniężnych pomocy społecznej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Świadczenia niepieniężne pomocy społecznej

ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE	2014		2015	
	Liczba osób	Świadczenie w tys zł	Liczba osób	Świadczenie w tys zł
Posiłki	92	74.052	95	88.557
Interwencja kryzysowa/niebieskie karty	24	-	12	-
Schronienie	1	8.395	1	8.211
Usługi opiekuńcze	11	16.758	10	14 490
Domy pomocy społecznej	-	-	-	-
Praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne	51	-	55	-

Ogółem:	179	99.205	173	111.258
----------------	------------	---------------	------------	----------------

Źródło: GOPS sprawozdania roczne MPiPS 2014 i 2015 rok.

Najczęściej występującym powodem przyznania pomocy socjalnej w Gminie Przyrów w latach 2014-2015 według danych zawartych w tabeli poniżej (Tabela 6) jest bezrobocie długotrwała lub ciężka choroba i niskie dochody (ubóstwo). Z tego powodu w roku 2014 zostało objętych pomocą 170 rodzin, a w 2015 roku 191 rodzin. Kolejne powody to niepełnosprawność i bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych. Najmniejsza liczba powodów przyznania pomocy socjalnej na terenie Gminy Przyrów to trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego oraz bezdomność i zdarzenia losowe.

Tabela 6. Powody przyznania pomocy socjalnej

Powody przyznania pomocy	2014		2015	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	45	93	32	62
Bezdomność	0	0	0	0
Bezrobocie	76	212	77	232
Niepełnosprawność	38	57	40	43
Długotrwała lub ciężka choroba	49	96	51	103
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych	17	62	18	64
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	3	3	4
Alkoholizm lub narkomania	11	25	13	26
Rodziny niepełne i wielodzietne	17	33	16	29
Zdarzenia losowe	0	0	0	0
Przemoc w rodzinie	3	15	1	5

Źródło: GOPS sprawozdania roczne MPiPS 2014 i 2015 rok.

W związku z tym, iż bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych znalazła się na 5 miejscu wśród przyczyn przyznawania pomocy zachodzi uzasadniona potrzeba podejmowania działań zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

V. Cel główny programu

Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania.

VI. Cele szczegółowe

Cel 1. Praca z rodziną

- 1) konsultacje i poradnictwo specjalistyczne
- 2) pomoc prawna
- 3) współpraca z instytucjami, organami i organizacjami działającymi na rzecz rodzin,
- 4) pomoc asystenta rodzinom przeżywającym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Cel 2. Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej

- 1) rozwój i działalność placówek wsparcia dziennego o charakterze opiekuńczym, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, o charakterze specjalistycznym oraz pracy podwórkowej,
- 2) pomoc rodzin wspierających (w razie potrzeby),
- 3) udzielanie wsparcia rodzinie i dzieciom przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych,
- 4) edukacja rodzin.

Cel 3. Bezpieczeństwo dziecka i rodziny

- 1) finansowanie funkcjonowania rodzin wspierających (w razie potrzeby)
- 2) finansowanie kosztów szkoleń rodzin wspierających (w razie potrzeby) i asystenta rodziny
- 3) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 4) organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację,
- 5) wczesna interwencja w rodzinach zagrożonych dysfunkcjami.

VII. Spodziewane rezultaty

1. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i ograniczenie liczby dzieci umieszczanych w placówkach
2. Poprawa sytuacji dziecka w rodzinie
3. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny i dziecka

VIII. Adresaci programu

Rodziny niewydolne wychowawczo oraz przeżywające trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci

IX. Termin realizacji programu

Program realizowany będzie w latach 2016 – 2018

X. Źródła finansowania

1. Środki pochodzące z budżetu Państwa
2. Środki własne gminy
3. Europejski Fundusz Społeczny
4. Inne fundusze

XI. Realizatorzy programu

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przyrowie

2. Urząd Gminy Przyrów

XII. Partnerzy programu

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Przyrowie
2. Placówki szkolne na terenie Gminy Przyrów
3. Komenda Policji w Koniecpolu
4. Prokuratura Powiatowa w Myszkowie
5. Sąd Rejonowy w Myszkowie
6. Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Przyrowie
7. Organizacje pozarządowe z terenu Gminy Przyrów

XIII. Bibliografia i materiały statystyczne

1. S. Kawula, J. Brągiel, A.W. Janke, *Pedagogika rodziny. Obszary i panorama problematyki*, Toruń 1999,
2. Dane Urzędu Gminy w Przyrowie,
3. Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przyrowie,
4. Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5. Dane Komendy Policji w Koniecpolu

Sporządziła:
I.K